

Posudek oponenta rigorózní práce

název práce – Vztah rodiny a školy: případ dítěte mezi institucemi v konfliktu
z retrospektivy školy

autorka - Mgr. Natálie Machová

oponent – Doc. PhDr. Dobromila Trpišovská, CSc.

Téma neshody rodiny a školy ve výchově a vzdělávání dítěte je aktuální a nosné, pro Natálii Machovou atraktivní už několik let. V rigorózní práci navazuje na práci diplomovou, přináší retrospektivní pohled pedagogů školy na pětileté trvání konfliktů mezi rodiči /matkou/ dítěte a pedagogickým personálem. Autorka si je vědoma limitů práce způsobených výkladem pouze jedné strany konfliktu, považovala by za přínosné vidět ho i z hlediska autentického vnímání matky, to však přístup matky ke škole a řešení konfliktu neumožňoval.

Text práce má tradiční strukturu. Teoretická východiska jsou dobře vystavěná, literárních zdrojů je dostatečné množství, mapují témata spojená s vymezeným problémem a výzkumnými cíli. Hlavním cílem výzkumu bylo popsat okolnosti konkrétního konfliktu mezi rodiči a školou, prozkoumat jaký vliv má konflikt na vývoj dítěte, zmapovat komunikaci všech aktérů, jichž se konflikt týkal a zjistit, kam sahají kompetence školy ve výchovně vzdělávacím procesu.

Těžiště práce je v části empirické, která je případovou studií jednoho žáka, sledovaného od první do páté třídy. Konflikty mezi rodiči a školou jsou vztaženy k vývoji a chování dítěte. Metodologie výzkumu je správně a relativně podrobně popsána. Autorka nasbírala obrovské množství dat, různými metodami a za poměrně dlouhé období, v analýze informací je pečlivá a systematická, ke čtenáři vstřícná, zásadní momenty případu shrnuje v tabulkách.

V kapitola shrnutí a diskuze autorka odpovídá na výzkumné otázky, přináší zásadní výsledky práce a diskutuje je s odbornou literaturou i školskou praxí. Ukazuje jako velmi problematické, že instituce, které by mohly a měly škole v situaci podobných konfliktů pomáhat, nekonají nebo dokonce napomáhají eskalaci konfliktu podporou nevhodného chování rodiče. Ovšem ke škodě žáka samotného. Ve škole sice došlo ke všeobecné úlevě po jeho odchodu, ale problém bezpochyby získala škola jiná a přetrvávat bude v jeho osobnosti do dospělosti.

Poněkud problematická je pro mne v diskuzi úvaha o Münchhausenově syndromu by proxy. Můžeme vnímat chování matky jako patologické, ale příčiny mohou být velmi rozmanité. Proč právě MSBP?

Jako podnět pro diskuzi při obhajobě bych měla ještě otázku:

Čím si autorka vysvětluje rozdílné chování rodičů ke škole v případě mladší sestry žáka?

Závěr:

Rigorózní práce Natálie Machové splňuje kritéria po stránce obsahové i formální.

Doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 27.1. 2020

Doc. PhDr. Dobromila Trpišovská, CSc